

COSTINEȘTI - GALA RECITALURILOR TINERILOR ACTORI - 1990

A OPTA EDIȚIE ESTE DE TRANZIȚIE? CĂTRE CE?

Privind înapoi cu nostalgie

Era cît se poate de normal ca această Gală să fie mult mai slabă decît cea de anul trecut. Gala a fost îngrijorător de mediocră și în 1989; de aceea (fostul) BTT a și cerut cu grabire sprijinul revistei "Teatrul", căreia îi revenise sacra datorie să acopere cu un noian de alte evenimente artistice, de mai mică ori mai mare amploare, numitele recitaluri care, de cîțiva ani, coborau treaptă cu treaptă spre jenanta situație de manifestare teatrală aflată pe ducă. Murmure îngrijorate și comentarii pe la colțuri lăsaseră a se înțelege, încă din toamna lui 1988, că această Gală se transformase în club cu abonamente pentru veleitari și pretext de rendez-vous vacanțier pentru o mereu sportivă cohortă de "oaspeți" care se îmbulzeau să ocupe locurile de cazare sub toate pretextele oficiale și neoficiale. Excepțiile de la regulă, puține la număr, nu ameliorează în nici un fel imaginea despre ce a fost. Bineînțeles, toate păcatele erau aruncate în cîrca "odioasei și sinistrei sale soții"; ceea ce, într-o foarte bună măsură, era și adevărat.

Dar dacă anul trecut Gala a apărut mai strălucitoare, aceasta nu s-a datorat recitalurilor ci programului de întâlniri - divertisment, care aveau loc pe plajă, în

holuri de hotel, în incinta bibliotecii etc.; întâlniri dintre actori și public, dintre un păpușar și copiii de la Costinești; s-a mai datorat serilor de video-teatru, expoziției-spectacol de scenografie românească și "Întîlnirilor revistei Teatrul". Gala recitalurilor era și ea, acolo, una dintre multele întîmplări teatrale.

Și dacă febra, vînzoleala și interesul arătate de studențimea și tineretul aflat în vacanță față de săptămîna patronată de revistă "Teatrul" au fost reale, ele s-au datorat, bineînțeles, faptului că teatrul își afirma atunci, fie și în șoaptă, o importantă funcție și un rost precis, chiar dacă azi și funcția, și rostul mi se par amuzant de mignone și regretabil de îndepărtate și inoperante.

Dar dacă, în a opta sa ediție, Gala a apărut mai palidă decît anul trecut, nu mai puțin adevărat este și că unghiul din care a fost ea privită vara aceasta este cu totul altul.

Ceea ce ni se părea o crimă acum un an - mă refer la moartea, la dispariția, la dizolvarea preconizată de către "foștii", a unor instituții teatrale - azi pare cu totul firesc, ori cel puțin explicabil; deci acceptabil. Așadar, niște trupe, niște teatre, vor dispărea. Vechiului sistem socio-politic i se pretindea, fie și numai în gînd, ca măcar să nu lovească în teatrul românesc. Astăzi, li se cere măcar cîtorva teatre să supraviețuiască. Deh! Democrația și libertatea mai înseamnă și dreptul de a alege

un rău imediat cu speranța într-un bine care va să vie.

O capcană propusă ca model - modernitatea

Pîină în Crăciunul anului 1989, fiecare astfel de manifestare avea aerul unui efort de supraviețuire sfidătoare, ori al unei solemnități prin care teatrul spera în sine însuși și și promitea să nu cedeze nici unei presiuni; ca atare, talentelor actricești ori reușitelor interpretative descoperite în Gale, Decade, Săptămîni ale teatrului etc., li se atribuiă aureole încurajatoare, iar eșecurile, mediocritățile erau trecute sub tăcere, chiar dacă stîrneau schimburi de priviri îngrijorate. Gala recitalurilor n-a făcut excepție. Mai ales că aducea tineri actori printre tineri spectatori. Anul acesta, febrilitatea disidenței făcute în cele mai duioase și inocente forme de partizanat față de teatru, a dispărut. Chestiunea concurenței, a competenței și talentului urmează a se pune cu cea mai rece și intolerabilă franchețe. Teatrele, ori își găsesc o inconfundabilă identitate și trupe de actori devotați trup și suflet, ori vor dispărea. Sec, aspru și indiferent - acesta este adevărul. Entuziasmele și excrețiile lor festive rămîn un tic, un reflex condiționat; dar nu unul pricinuit, ca altădată, de

presiuni ideologice exterioare scenei, ci doar ca o tentativă de a ascunde implozia teatrului.

Teatrul, așa cum a fost cultivat pînă acum, își trădează neputința de a depăși perimetrul cameral. Chiar dacă în acest perimetru, pînă în decembrie anul trecut, se înghesuiau mai mulți spectatori decît numărul de persoane admisibile în incinta sălii de reprezentație. Afluența publicului de ieri la teatrul făcut ieri nu înseamnă că spectacolele și viziunile regizorale erau altceva decît expresia unor convenții tipice scenei italiene. Scos în aer liber, nesprijinit de trucurile și tehnicile cutiei italiene, se arată neajutorat ori redus, în cel mai bun caz, la o grațioasă gratuitate.

Recitalurile au scos în evidență lipsa actorilor cu voci puternice, de stentor, cu siguranța, calmul și somptuozitatea celor dăruiți cu forța charismei; lipsesc prezențele scenice fascinante. În jocul modernității aspirate cu lăcomie prin toți porii, chiar dacă această modernitate are un iz de fezandare, a căzut și excelentul artist Mircea Albulescu. Să vezi un actor de talia sa, care la orice apariție la rampă ardea publicul cu privirile și îl înfiora cu o voce acidă și tenționant modulată, să-l vezi pe realizatorul lui Danton chinuindu-se să joace "modern" într-un așa zis spectacol "modern", pe mine mă pune pe gînduri. Să fi căzut acest mare actor în plasa jocului de-a puia gaia și de-a hoții și vardiștii? Căci, în Victimele datoriei, e de-a dreptul

stînjenitor în efortul de a se preface că e psihozat, maniac și primitiv. Am auzit că nici nu concepe să fie contrazis. Că e ferm convins că rolul acesta e o altă pagină în cariera sa. Gala de la Costinești a pus în evidență faptul că marea criză a teatrului românesc îi vizează, mai ales, pe marii creatori.

Ce fel de teatru ne trebuie azi? Întrebarea își are rostul, cu atît mai mult cu cît, la Costinești, s-au prezentat actori care joacă azi și actori care vor juca mîine. Dacă mi se va răspunde abrupt: "ne trebuie un teatru bun", răspunsul mi se pare că este mai degrabă un mod de a evita cu brutalitate problema în chestiune. Teatrul bun este acela care, în orice condiții, aduce publicul puhoi. Cozi la casele de bilete ale teatrelor nu se mai fac. Teatrul de azi nu mai este BUN pentru că este vorba de același înțeles al adjectivului "bun" pe care îl acordam IERI acestui teatru.

Actorii de azi, atîți cît au participat la Gală, nu s-au arătat a fi cu toții "buni" pentru teatrul de ieri. Înțeleg că nimeni nu se îndoiește de faptul că și acum judecăm calitatea unui actor tot după pretențiile și așteptările propuse de teatrul făcut pînă ieri. Oare sînt ei buni pentru un altfel de teatru? Nu putem descrie cum ar fi să fie acel "altfel de teatru". Nici n-ar fi normal să preconizăm un plan, un proiect, al inovării sau renovării, sau al noutății din acest teatru. El, NOUL, se naște obligatoriu din "noutățile" sugerate de actori și prelucrate

de regizori. N-am sesizat, din recitaluri, altceva decît o sete de alt repertoriu față de acela vizitat și utilizat pînă acum. Și o înclinație spre dramatismul disperant ori scrîșnit.

Bîlnzi și evazivi sînt cei speriați de viitor

Criticii de teatru prezenți la Gală au vorbit despre această ediție, a opta la număr, ca fiind de tranziție. E un mod eufemistic, și fără îndoială, protocolar, de a sugera că oricine se află în tranziție trece printr-un moment de deusolare. Tranziție, către ce anume? De la absența unui răspuns la această întrebare ni se trag toate ponoasele. Vorbind despre ce ar trebui să fie această Gală, s-au construit și cîteva utopii; una dintre ele a fost aceea că ea, Gala, trebuie să devină un tîrg de artă teatrală, un perimetru în care concurează actorii, pentru puținele, foarte puținele locuri vacante, ce vor fi să apară în cele cîteva teatre care vor mai supraviețui; o altă utopie - laureații din anii viitori să primească, drept premiu, un turneu - de spectator ideal - prin cîteva renumite săli ale unor prestigioase teatre europene. S-ar părea că aceste utopii nu sînt departe de obligația de a fi și a deveni practicabile.

dat fiind că, de la anul, va începe crîncena - și nu întotdeauna - loiala concurență între absolvenții academiilor de artă.

Tot o expresie a nedumeririi și nemulțumirilor față de cele prezentate în Gală a constituit-o și refugiu vorbitorilor în tentative de teoretizare.

Ce este acela un recital? S-au întrebat ziaristii, criticii și comentarii în intenția de a insinua delicat că toate cele prezentate în concurs erau departe de a merita un atare calificativ. Criticul Valentin Silvestru a pus capăt convenționalelor nedumeriri prin care se făceau reverențe în fața problemei, distingînd cele trei variante în care se poate înscrie orice participant: citire - recitare - recital. Mai multă precizie didactică ar fi prisosit. Iar exemplul dat - Valeria Seciu și Arta iubirii sale a limpezit lucrurile: marea actriță de la Teatrul Mic a dat un recital. Dar nu și vreun concurent. Încercarea de a gratula cu un astfel de merit pe vreun participant, e hazardată. **NU A FOST NICI UN RECITAL ÎN GALĂ !**

Și atunci?

Totă lumea a fost de acord că anul acesta a bulversat viața teatrală. În atari condiții s-a convenit că pretenția de a vedea minuțioase, elaborate și strălucitoare spectacole con-

struite pentru și printr-un singur actor, nu-și avea temei. Ceea ce s-a lăsat remarcat a fost doar existența unor talente actricești.

TOMI CRISTIN - un actor care face și pantomimă, singular și special, a convins juriul de virtuțile sale. Subtilitățile etalate în "cameră", s-au pierdut, însă, odată ce actorul s-a urcat, în Recitalul Recitalurilor din final, pe scena Teatrului de vară. Un actor de bună excepție nu s-a putut distinge decît într-o situație de rea excepție. E și acesta un destin.

Oaspeți de peste hotare?

Margareta Nazarchievici, Elisabeta Bercu și Gheorghe Ciolpan au venit de la Chișinău, de peste Prut. E impropriu să-i numim oaspeți de peste hotare. Prezentarea lor în Gală s-ar putea numi **REGĂSIREA UNOR COPII FURAȚI ORI RĂTĂCIȚI PRIN DIFERITE IS-TORII.**

Oricum le-am spune, au constituit o revelație. Îndîrjita supraviețuire a limbii române între coperele ceaslovului lui Kiril și Metodi se arată a fi emoționantă, patetică și istovitoare. Cele două actrițe și actorul-mim au stîrnit uimire și entuziasm. Fără nici o reticență putem spune că au

fost mai convingători și mai expresivi decît marea majoritate a celorlalți participanți. Un plus de emotivitate și de ardoare, încăpățînata dorință de a străluci, au făcut din acești trei participanți trei incontestabili cîștigători de drept a trei importante premii din palmares. Cine sînt acești actori români de pe alte meleaguri?

Trei autoportrete provocate

Plini de solitudine, amabili pînă la a fi stînjeneratori, patetici și gata oricînd să mărturisească și să declare mai mult decît le stau în putință cuvintelor ce le sînt pe buze, cei trei actori din Chișinău au avut la Costinești comportamentul tipic al românilor aflați în... străinătate. Greu, foarte greu, s-au acomodat la ideea că acest Costinești este o localitate românească așa cum este și Chișinăul, și Bug-ul, și Cetatea Albă, și Cernăuți... mai tot timpul simțeam că ei trăiesc într-o nedumerire, ca într-un vis frumos: erau "peste hotare" și, totuși, se vorbea românește... Eliza Bercu, în recitalul prezentat la Gală, a arătat o vădită știință de a-și folosi mîinile ca niște para-cuvinte, gesticulația, tremurul, amplele curbe descrise în jurul frunții, vibrația emisă

odată cu inflexiunea vocală amintea cumva de spectacolul pe care mîinile lui Emil Botta îl dădeau concurînd și chipul, și vocea marelui actor.

R: De care fel de teatru crezi că avem nevoie azi, Eliza Bercu?

Eliza Bercu: Cred că avem nevoie de un alt fel de teatru, acum... Am simțit asta, în mod concret, pe pielea mea, atunci cînd au ieșit oamenii în stradă la Chișinău... am avut o revelație... că e nevoie de un spectacol... un spectacol improvizat... vroiam să ies pe scenă, fără nici un fel de scenariu, așa, pur și simplu, să ies pe scenă, cu forțele pe care le am și să fac un spectacol politic... Teatrul să iasă, pe stradă... asta trebuie... nu-l mai aduci pe spectator la teatru... nici la Shakespeare nu-l mai aduci pe omul care, ieșit pe stradă, strigă cu lacrimile pe obraz: "limba română!"; "sîntem la noi acasă!"; "sîntem români!"... Un actor are o asemenea posibilitate... ieșirea sa, în toată goliciunea nevoii de a se realiza, ca purtător de cuvînt al celorlalți, și, în felul acesta, are puterea să se realizeze, să se controleze... teatrul, dacă este în criză, și chiar este, după părerea mea trebuie să-și întoarcă fața către ideea aceasta... care e cu puțință, pentru că sînt regizori de forță, cu talent, și cu dorința de a face teatru, care, deseori, au vorbit despre acest adevăr - că teatrul se află, acum, în stradă. Și dacă regizorii s-au gîndit la o asemenea posibilitate, actorilor nu le rămîne decît să înceapă

lucrul...

R: Oare ceea ce ai gîndit despre noi, cei de aici, înainte de a trece Prutul, concordă cu cele întîlnite, văzute și trăite acum, cînd te afli alături de noi și printre noi?

Eliza Bercu: Tot timpul am visat la ziua aceasta... mă bucură că nu m-am înșelat în ceea ce presimțeam tot timpul, în ceea ce mă durea... tot timpul mă dureau cele ce se întîmplau aici, cele ce se întîmplau la noi... de ce nu ne înțelegem între noi? De ce nu ne auzim?... Tot timpul simțeam că aici plînge cineva la fel cum plîng și eu acolo... nu m-am înșelat... mă simt ca acasă... lîngă ai mei... eu văd în ochii dumneavoastră aceași lucire, aceleași gînduri ca în ochii celor de dincolo...

R: Particularitatea recitalurilor pe care le-ați prezentat voi, actrițele și actorul din Chișinău, țin oare de un dat al românilor din Basarabia sau este rezultatul dobîndit în efortul de a fi actori exemplari exprimați pe scenă?

Eliza Bercu: Cred că întrebarea e retorică; într-un fel e și una și alta; cred că e și un fel al nostru, al basarabenilor, de a fi, dar e și un dat al profesiei... mă bucur dacă spectatorul vede în procedeul nostru și un semn al meșteșugului...

Minionă, blondă, cu ochi albaștri în care licăre tăișul puținței de a fi și rea și aspră dar și sperioasă, cu o voce aptă să caute și să găsească mereu tonuri și nuanțe de intimitate ironizată, ori de seriozitate

mucalită, Margareta Nazarchievici e profund marcată în felul de a se exprima, de poezia lui Marin Sorescu. Înainte de a-i pune prima întrebare, m-a năpădit cu un val de duioșie entuziastă și de blîndețe exclamativă: ... cine ar fi gîndit că vom ajunge la așa vremuri... nu poți să nu surzi cînd spui cu glas tare asemenea minune: vine, Alexa Visarion la Chișinău, împreună cu doamna Cătălina Buzoianu, să ne ajute să ne mișcăm și noi din situația în care am fost împinși, în care am fost ținuți, să reformulăm starea teatrului nostru... asta înseamnă că am început să ne regăsim din nou, după atîta timp care a fost vitreg cu noi... am să-ți spun o situație de limbă în care m-am aflat... m-am întîlnit cu un actor, coleg de la Teatrul din Chișinău, care e în turneu pe litoral; și el mă întrebă: Margareta, tu știi ce e acela un patent? și eu îi spun că e un drept de proprietate asupra unei idei, un drept de autor; și el îmi spune: patent este și un clește! Noi nu știm toate cuvintele românești pe care voi le folosiți... dar le știm în rusește.

R: ... Crezi că sînteți handicapați de faptul că limba română pe care ați vorbit-o nu se află la bogăția și la altitudinea utilizării ei aici?

Margareta Nazarchievici: Da. Din pricina emoției, poate din pricina emoției nu pot folosi toate cuvintele minunate pe care le aud la voi... Ei, oare nu e o tragedie?

R: Simți că este o distanță între cultura românească din Basarabia și cea de aici?

Margareta Nazarchievi: Nu îndrăznesc să judec eu aceste lucruri. Mie îmi place extraordinar teatrul românesc. Și nu vorbesc decât în numele meu personal atunci când mă refer la unele dificultăți de a găsi cuvintele.

R: Te-am auzit și te-am văzut în recital. Ai fost emoționantă. Am comentat acest fapt cu alți invitați la Gală. Ceea ce a fost edificator în recitalul dumitale și al Elizei este faptul că n- ați fost simple recitatoare, ci ați construit, din emoțiile, sentimentele și ideile întâlnite în poeziile alese, câte un personaj; și v-ați dăruit aceluia personaj, ați îmbrăcat acel personaj care-și spunea monologul; poeziile alese curgeau și se legau între ele în virtutea unei logici a emoțiilor și sentimentelor. Acesta este darul pe care și dumneata, Margareta, și Eliza, l-ați făcut acestei Gale. Textele alese se constituiau într-un "ceva" care era lăuntru unei ființe; și acestei ființe i-ați oferit înfățișarea și vocea.

Margareta Nazarchievi: Când am aflat că vin în România mi-am zis:

Mă bucur enorm; și mă duc să le spun că mă bucur; îmi pare rău enorm că nu ne-am văzut la față pînă acum; și mă duc să le spun de cît timp nu ne-am văzut; mi-am spus că nouă ne-a fost greu; și mă duc să le spun vestea asta grea; i-am iubit întotdeauna pe cei de dincolo; adică pe voi; și am venit să vă spun și asta. Pe Marin Sorescu îl iubim enorm; și asta mă duc să le-o spun, că Marin Sorescu ne-a scris o

scrisoare de încurajare atunci cînd căpătasem grația latină, în "Literatura și arta"; și cînd am citit-o mi-am zis în sinea mea: măi, asta e scrisă și pentru mine; și mă duc dincolo să le-o spun și pe asta. Și am avut obrăznicia să mă folosesc de versurile lui Marin Sorescu ca să le spun pe toate.

În așa zisa Sală polivalentă a hotelului "Forum", despre care toți participanții pot depune mărturie că mai degrabă s-ar putea numi etuvă, actorul Gheorghe Ciolpan a stîrnit un viu și necondiționat interes. Mai tîrziu, pe scena Teatrului de vară din Costinești acest actor sărac, căci nu se prezintă pe scenă decât împreună cu propria-i vocație de mim, a încîntat un public eterogen despre care pot pune mîna în foc că, în proporție de peste 90%, nici nu văzuse și nici nu avea habar ce înseamnă un spectacol de pantomimă. Și totuși publicul acela a aplaudat și s-a dovedit a fi un rafinat cunoscător al virtuților acestui limbaj scenic; pentru că actorul mim Gheorghe Ciolpan a izbutit să-i "alfabetizeze" în cîteva minute pe toți spectatorii ignoranți în de-ale pantomimei și, odată ce i-a alfabetizat, dîndu-le și gustul pentru acest gen de spectacol, i-a determinat să se exprime prin aplauze ca niște adevărați cunoscători, capabili să se delecteze cu toate rafinementele acestui gen de teatru. Gheorghe Ciolpan, de ce pantomimă? și de cînd?

Gheorghe Ciolpan: După revenirea mea de la Leningrad unde am făcut stagiul la catedra de pantomimă, ca actor al acestui gen de reprezentații am avut în repertoriul teatrului "Lucaefărul" din Chișinău un spectacol intitulat chiar așa: "Seară de pantomimă". În timpul acelor reprezentații am înțeles, însă, că am nevoie de o scenă a mea, de un teatru al meu. Teatrul dramatic din Chișinău mi-a oferit această posibilitate, și totuși o astfel de exprimare pe o scenă obișnuită de teatru, este cumva stînjinită; și poate chiar stînjinitoare. Căci pantomima cam îndepărtează din scenă ceea ce se numește "teatru de dramă". Și atunci am hotărît, acum două luni, să devin liber profesionist; și am plecat de la Teatrul "Lucaefărul" cu ideea să creez un teatru al meu; **TEATRUL UNUI SINGUR ACTOR. DE PANTOMIMĂ**. Doresc mult să dau spectacole în care să fiu singur pe scenă, cu scenarii pe care mi le compun singur. Și, nu știu dacă se va întîmpla asta într-un viitor apropiat sau îndepărtat, îmi doresc un teatru de pantomimă cu 10-15 actori.

R: Deci, îți dorești o trupă?

Gheorghe Ciolpan: Da. Însă, mai întîi, va trebui să fac o școală de pantomimă. Pentru a-mi crește singur actorii.

R: Dacă te-ai întîlni aici, în România, cu o trupă de actori care au predilecție pentru pantomimă, crezi că tehnica, măiestria și cunoștințele dumitale, venite în contact cu manierele, cu tehnicile acelor actori din trupă ar putea da ceva bun?

Gheorghe Ciolpan: Cred că da. Pentru că le-aș propune să o luăm de la bun început. Le-aș propune o școală de pantomimă adevărată; pentru că eu consider școala de la Leningrad, al cărei absolvent sînt, că este excelentă. În URSS sînt două astfel de școli prestigioase: Leningrad și Moscova. Dîndu-le o instrucție minuțioasă și completă, de la A la Z, cred că aș crea o trupă foarte bună de pantomimă.

R: Dar dacă te-ai înfîlîni cu o trupă care deja are cunoștințe, tehnici, exerciții, ambiții, speranțe și teme frecventate, crezi că te-ai înțelege și în acest caz cu ei?

Gheorghe Ciolpan: Cred că da. Pentru că foarte mult contează cîntă dragoste au acei actori față de această profesie; iar dacă au și experiența teatrului dramatic atunci lucrurile sînt și mai îmbucurătoare. În aceste condiții am face împreună o școală de pantomimă.

R: Ce invitații și promisiuni ți-au prilejuit venirea dumitale, aici, la Costinești? -

Gheorghe Ciolpan: Întîi îmi mărturisesc bucuria și satisfacția de a mă fi prezentat pe o scenă românească. Îi mulțumesc din suflet marelui actor român Ion Caramitru care m-a ajutat foarte mult să vin aici la Costinești. Sper să vin la toamnă în România, în București, unde voi susține - sper - un șir de spectacole la Teatrul Național.

Așteptîndu-l, promitem cititorilor o reîntîlnire, în paginile acestei reviste, cu actorul-mim Gheorghe Ciolpan.

Totul are tîlc cînd nu se termină cu bine

Din cele 6 zile de recital rămîne vie în memorie imaginea Valeriei Seciu și... a celor patru artiști

mînuitori de la Tîndărică, chiar dacă acești minunați actori au pregătit, pentru prezența lor de la Costinești, un mozaic din acele secvențe ale spectacolelor de la sediu care aveau în ele un mal mare grăunte de divertisment. E plin de înțeles acest fapt. Ca de obicei, teatrul, pentru a se întrema și regăsi, trebuie să se întoarcă la cele mai puțin sofisticate mijloace de expresie. Adică să se întoarcă la propriile sale începuturi. Spectacolul actorilor de la Tîndărică a emanat certitudinea și convingerea că această artă - a teatrului - se va regăsi.

Expresia cea mai deplină a crizei în care se află scena românească de azi îl constituie spectacolul de final al Galei. Regizorii Dan Micu și Dominic Dembinski au încercat, din "materialele de construcție" aduse de fiecare laureat, să construiască un edificiu. Aerul greoi, de forțată poză, arborat de actorii care, vezi Doamne, recitind texte grave și triste, demonstau o înaltă conștientizare a realității curente, au dus la o asamblare cu

vădite accente de ritual funebru, jenant de lung; un fel de cortegiu funerar pentru un defunct de mult incinerat. Apelul la un fragment coral dirijat de Ioan Luchian Mihalea a stricat și bruma de bună dispoziție existentă. Teatrului îi revine întotdeauna blestemata îndatorire de a se împotrivi veșnic și entuziasmant oricărei stări de spirit care pare a se fi înscăunat. Libertatea de a citi din Biblie pe scenă s-a travestit în obligația de a uita rostul inalienabil al teatrului. A rîde și a te veseli nu e deloc apanajul exclusiv al divertismentului. A fost într-atît de mohorîtă, încă din start, imaginea scenică, încît nici actorii de indiscutabilă vocație a comicului nu au izbutit să iasă din depresiv și jeluitor.

Publicul la rîndul său, parcă era mai puțin fînăr decît vîrsta biologică etalată pe plajă. N-aș zice că era trist; nici plictisit; și nici încruntat și muncit de gînduri negre. Poate doar nedispus către noile jocuri ale vieții și, într-un fel, mai prudent decît s-ar cuveni. Aceiași și egali cu ei înșiși s-au arătat a fi doar gazdele; azi rebotezate, ele nu se mai numesc B.T.T., ci C.A.T.T. (Compania Autonomă de Turism pentru Tineret). Aceiași oameni de ieri, întruniți sub o altă siglă, s-au arătat a fi la fel de dispuși să promoveze asemenea manifestări. Pînă cînd? Căci, acum, acest gen de mecenat poartă o titulatură mai severă și mai intolerantă cu viitorul: sponsorizare.

GRAȚIAN VERNA

Fotografii de Dorin Stanciu